

KUNSKAP ÄR MARKNADSEKONOMINS VIKTIGASTE TILLGÅNG

Kunskap är, har alltid varit, och kommer att i ännu högre grad i framtiden att bli den viktigaste tillgången för utveckling. Varför det är så beskrivs på ett övertygande sätt i en bok från Industriens Utredningsinstitut IUI. Boken heter **KUNSKAP, INFORMATION OCH TJÄNSTER** och är en studie av svenska industriföretag.

Information utnyttjas ekonomiskt på två olika sätt:

- Ekonomiska aktiviteter koordineras i marknaden och inom företag
- Ekonomiska aktiviteter uppgraderas teknologiskt

Bägge dessa former av informationshantering drar *kostnader*. I den avancerade industrinationen dominerar informationskostnader över kostnaderna för ren tillverkning av varor.

Kunskap är förutsättningen för effektiv ekonomisk koordinering och teknologi. Den sätter gränserna för den teknologiska konkurrens som kännetecknar de avancerade industrinationernas marknader, och växer därför alltmer i betydelse.

Om detta handlar en ny skrift från Industriens Utredningsinstitut (IUI). *Kunskap, information och tjänster — en studie av svenska industriföretag* av Gunnar Eliasson, Bo Carlsson, Enrico Deliaeo, Thomas Lindberg och Tomas Pousette.

FÖRETAGET SOM SKOLA

Kunskap skapas genom utbildning. Med den breda definition av kunskap som behövs i näringslivet blir utbildning någonting långt utöver traditionell skolutbildning. Skolan må vara en viktig grundplåt för arbetslivet, men den viktigaste personliga kunskapsutvecklingen sker på jobbet, genom internutbildning och genom varierade karriärer. Växande krav på växlande erfarenhet och utbildning i industrin har lämnat en tröganpassad offentlig skolapparat i ekonomins bakvatten. (Detta är självfallet inte bra, konstaterar den nya skriften, men kanske inte heller det jätteproblem somliga vill göra det till *om* marknaden och företa-

gen erbjuder bra substitut. Vi kanske i första hand ska diskutera hur den offentliga skolan hushållar med de enorma resurser den förfogar över.)

Fakta

Kunskap, information och tjänster

Gunnar Eliasson m fl
Ca-pris 278:-

Medlemspris 222:-

Best.nr 38-61793-5

Boken är en studie av svenska industriföretag. Den handlar om hur kunskap sätter gränserna för den teknologiska konkurrens som kännetecknar de avancerade industrinationernas marknader och därför växer alltmer i betydelse.

TJÄNSTEPRODUKTION TAR ÖVER

Informationshantering är tjänsteproduktion, och tjänsteproduktionens omfattning i ett företag speglar hur kunskapsintensiv produktionen är.

Medan betydelsen av stor skala i tillverkningen minskar, ökar den på finansierings- och marknadsföringssidan. Finansiellt risktagande och inbrytning på nya marknader, t ex USA, kräver stora resurser. Endast stora företag kan klara de stora finansiella risker det ofta handlar om. Därför växer också de framgångsrika svenska storföretagen

som internationella, finansiella koncerner. De konkurrerar med teknologi och effektiv marknadsföring, dvs med kunskap, konstateras i den nya boken.

DE NYA TJÄNSTEFÖRETAGEN

Teknologisk konkurrens måste å andra sidan baseras på många tekniska specialiteter, så många att inte ens de största företagen kan klara allt inom den egna organisationen. Stor skala är dessutom snarast en nackdel när det gäller organiserandet av avancerad tjänsteproduktion. Runt de teknologiintensiva storföretagen knoppas små tjänsteföretag av. De privata tjänsteföretagen är i dag den snabbast växande sektorn i svensk och amerikansk ekonomi. Och avknoppning — där det går — stimuleras i hög grad av det svenska skattesystemet. (Duktiga, flitiga, högproduktiva ingenjörer behöver — när de jobbar i egen regi — inte dela med sig av värdet av sin produktion till övriga anställda i företaget. Räkna med att denna utveckling kommer att fortsätta, konstateras i den nya boken.)

EGENFÖRETAGANDET KLARAR TEKNIKERBRISTEN

Avknoppning verkar också vara ett effektivt sätt att klara teknikerbristen. När tekniker jobbar i egna företag kan de jobba åt många och ta bra betalt. Företagen finner detta arrangemang smidigt och effektivt. Trögrörligheten på en av stela betalningsformer låst arbetsmarknad låser också tillgången på tekniska tjänster. Det nya egenföretagandet löser upp dessa låsningar. Teknikerna får bra betalt. De utnyttjas bättre och företagen tjänar på arrangemanget. (Alla är nöjda utom de anställda som blivit kvar i de stora tillverkningsanläggningarna och som tidigare fått vara med om att gratis dela det övervärde som den kvalificerade arbetskraften åstadkommit genom en felaktig lönesättning.)

Gunnar Eliasson